

Europaudvalget (2. samling)
(Alm. del - bilag 994)
landbrugsministerråd
(Offentligt)

FLF, Alm. del - bilag 866 (Løbenr. 18811)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	23. juli 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets grundnotat om meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om midtvejsevalueringen af den fælles landbrugspolitik.

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg

om meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om midtvejsevalueringen af den fælles landbrugspolitik

KOM (2002) 394 endelig

Resumé

Kommissionen blev i forbindelse med aftalen om Agenda 2000 anmodet om at udarbejde en midtvejsevaluering i 2002/03, som skulle belyse udviklingen og eventuelt kommende med passende forslag vedrørende korn, oliefrø, mælk og budgettet. På topmødet i Gøteborg blev det endvidere besluttet at udviklingen i forhold til miljø og bæredygtighed skulle indgå i midtvejsevalueringen. Kommissionen foreslår i midtvejsevalueringen at:<>

Markedsorienteringen af landbruget skal øges, dels gennem visse tilpasninger af markedsordninger indenfor det vegetabiliske område, samt afkobling af den direkte støtte så den fremover skal ydes til producenten frem for produkterne.

Den afkoblede støtte skal ydes på betingelse af (cross compliance), at producenten overholder regler indenfor fødevarer sikkerhed, miljø og dyrevelfærd. Der skal udarbejdes en fælles ramme for disse betingelser.

Landdistriktspolitikken, søjle II af den fælles landbrugspolitik, foreslås tillagt en større betydning, dels gennem overførsel af flere midler til søjle II og dels gennem en udvidelse og tilpasning af instrumenterne i landdistriktspolitikken. Foranstaltningerne i søjle II udvides med vægt på fremme af fødevarer sikkerhed, fødevarer kvalitet, dyrevelfærd mm.

Midlerne til fremme af søjle II findes gennem indførsel af obligatorisk modulation af den direkte støtte i søjle I (3 pct. årligt. i alt 20 pct., 5.000 € bundgrænse pr. producent og et støtteloft på 300.000 €).

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2002) 394 af 10. juli 2002 fremsendt meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om midtvejsevalueringen af den fælles landbrugspolitik. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 10. juli 2002.

Det Europæiske Råd traf med Agenda 2000 i Berlin den 24.-26. marts 1999 beslutning om den finansielle ramme samt om en reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2000-2006, idet Kommissionen samtidig blev anmodet om at udarbejde en midtvejsevaluering i 2002. Midtvejsevalueringen indeholder en række oplæg til den fremtidige landbrugspolitik. Egentlige forslag i form af juridiske tekster forventes ikke fremsat før senere på året.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke nærmere redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, da der ikke er tale om stillingtagen til egentlige forslag i form af juridiske tekster og da midtvejsevalueringen er et led i den løbende vurdering og opfølgning på den fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Kommissionen blev i forbindelse med aftalen om Agenda 2000 anmodet om at udarbejde en midtvejsevaluering i 2002/03, som skulle belyse udviklingen og eventuelt komme med passende forslag vedr. korn og oliefrø og budgettet, samt en rapport om fremtiden for mælkekvotesystemet med henblik på at lade den nuværende kvoteordning udløbe efter 2006.

Formålet med Agenda 2000 på landbrugsområdet var at sikre øget markedsorientering, øget konkurrenceevne, fødevarerikkerhed, fødevarerikvalitet, stabile indkomster, miljøintegration, udvikling af landdistrikterne, forenkling og subsidiaritet. Kommissionen finder, at EU med midtvejsevalueringen gives mulighed for at tilpasse politikken således at målsætningerne i større grad opfyldes. Samtidig indarbejdes interne og eksterne mål for bæredygtighed (her tænkes på såvel Bæredygtighedsstrategien aftalt på Det Europæiske Råd i Gøteborg i 2001, samt det forestående Verdenstopmøde i Johannesburg om bæredygtig udvikling).

Kommissionen finder, at der er behov for en række tilpasninger for at leve op til målsætningerne i Agenda 2000 og sikre en Bæredygtig udvikling af landbruget og landdistrikterne. Hovedtrækkene i tilpasningerne er:

1. Markedsordningerne skal tilpasses således, at intervention (opkøb af produkter under en garanteret mindstepris) kun udgør et sikkerhedsnet.
2. Den direkte støtte skal ikke være afgørende for producenternes produktionsbeslutninger.
3. Fødevarerikkerhed skal fuldt ud integreres gennem cross-compliance.
4. Støtte og stabilitet af landbrugets indkomster er en basal målsætning. Direkte støtte skal fortsat støtte en rimelig levestandard i landområder.
5. Der skal være mere målrettet støtte til den traditionelle landbrugsproduktion og produktion med høj naturværdi.
6. Der er behov for en yderligere indsats i forhold til miljø, reduktion af det negative pres fra støttesystemerne, og dyrevelfærd skal fuldt ud integreres.
7. Der skal opnås en bedre balance mellem de to søjler (markedspolitikken og landdistriktspolitikken) gennem en øget vægt på landdistriktspolitikken mhp. at opfylde samfundets forventninger om "at få noget for pengene", en socialt mere acceptabel fordeling af støtten og forbedre samhørigheden/kohæsionen. Endvidere skal der indarbejdes nye/udvidede indsatsområder i landdistriktspolitikken.
8. Budgetstabilitet må og skal fortsat være en grundforudsætning i implementeringen.
9. Endelig er der behov for yderligere reformtiltag for at opnå en mere enkel lovgivning/implementering. Ligesom det er nødvendigt at klargøre, hvad der skal besluttes på europæisk niveau, og hvad der kan besluttes på medlemsstatsniveau.

Baggrunden for, at Kommissionen finder behov for disse tilpasninger, skal findes i den nuværende situation samt den hidtidige og forventede fremtidige udvikling, som beskrives i det følgende:

Markedsudsigterne, stabilisering og forbedring af markedsordningerne

Korn

Ved Agenda 2000 er der blevet gennemført et prisfald på 15 pct., fordelt på to gange 7,5 pct. i markedsårene 2000/01 og 2001/02. De månedlige tillæg til interventionsprisen blev opretholdt. EU er en af de største forbrugere og eksportører af korn, og det anses derfor for vigtigt, at de interne

priser stort set er på linie med verdensmarkedspriserne for at undgå afhængighed af eksportstøtte. Samtidig skal intervention alene udgøre et reelt sikkerhedsnet.

Kommissionen foreslår derfor en generel nedsættelse af interventionsprisen med 5 pct. fra 2004/05 kompenseret som i Agenda 2000, hvilket svarer til ca. halvdelen (herved opnås en samlet reduktion på 20 pct. som oprindeligt foreslået af Kommissionen i Agenda 2000). Endvidere foreslår Kommissionen at overveje at fjerne de månedlige tillæg til interventionsprisen. Dette vil forenkle forvaltningen af markedet og medvirke til at forbedre markedsstrømmen over året.

Grænsebeskyttelse for korn og ris

Det er Kommissionens vurdering, at den nuværende importordning for korn og ris har vist sig at medføre problemer i relation til den praktiske anvendelse af systemet. Kommissionen har derfor til hensigt at forhandle sig frem til en ændring og forenkling af EU's beskyttelse af de ydre grænser for import af korn og ris.

Rug

For rug foreslås interventionsordningen afskaffet (svarende til hvad der allerede i dag gælder for havre). Baggrunden er ubalancen i rugsektoren, herunder de store lagre, som i henhold til Kommissionens markedsudsigter frem til 2009 forventes at stige voldsomt uden ændringer i EU-politikken.

Durumhvede

Revisionsretten har påpeget, at der finder en overkompensation sted, ligesom der er visse problemer i forhold til kvaliteten af durumhvede. Kommissionen foreslår derfor over en 3-årig periode at reducere den nuværende specifikke støtte til durumhvede fra 344,50 €/ha i traditionelle produktionsregioner til 250 €/ha. Endvidere foreslås det helt at fjerne den særlige støtte, som efter de nuværende regler ydes til andre r en veletableret produktion af durum hvede på 138,90 €/ha.

For at fremme kvaliteten af durum foreslås det fra første reform-år at indføre en ny særlig højkvalitetspræmie på 15 €/t durumhvede, som sælges til forarbejdningsindustrien inden for en kontrakt med specifikke kvalitetskriterier. Minimumskravene til kvaliteten skal fastsættes på EU-niveau. Denne kvalitetspræmie skal ikke inkluderes i den afkoblede støtte.

Oliefrø

Ved Agenda 2000 blev støtten til oliefrø nedsat gradvist, således at den fra 2002/03 svarer til hektarstøtten for korn dvs. 63 €/t. Det er Kommissionens vurdering, at der ikke er behov for ændringer i denne støtte p.t., men man vil fortsat følge markedsudviklingen tæt.

Proteinafgrøder

Kommissionen foreslår, at det hidtidige tillæg til hektarstøtten til proteinafgøder (bønner, lupiner mm) på 9,5 €/t afløses af et separat tillæg på 55,57 €/ha. Dette tillæg skal ikke indgå i den afkoblede støtte, men skal ydes som en særskilt støtte til den enkelte produktion.

Ris

For at stabilisere rismarkedet i lyset af udsigterne på lang sigt og implementeringen af "Everything But Arms"-initiativet foreslår Kommissionen en 50 pct.'s reduktion i interventionsprisen til en "basispris" på 150 €/t for 2004/05. Der foreslås indført et system med privat oplagring, som udløses, når markedsprisen falder under basisprisen, samt intervention i form af et sikkerhedsnet, hvis prisen falder til srediaktionen vil blive kompenseret med 88 pct. Dette fører til en kompensation på 177 €/t inkl. den eksisterende betaling på 52 €/t. Af de 177 €/t vil de 102 € gange referenceudbyttet blive udbetalt i form af direkte støtte pr. bedrift, mens de resterende 75 € skal være en specifik støtte til de traditionelle produktionsområder. Garantiarealet vil blive reduceret til niveauet for dyrkede arealer i gennemsnittet for årene 1999-2 garantiareal – idet det laveste finder anvendelse.

Kommissionen har i et selvstændigt arbejdsdokument SEK(2002)788 af 10. juli 2002 analyseret situationen i rissektoren.

Tørret foder

Der ydes efter de gældende regler en fast støtte til tørret foder på 68,83 € pr. ton til kunsttørret foder til en maksimal samlet produktionsmængde på 4.412.400 t. (Danmarks maksimale garantimængde er på 334.000 t.) Til soltørret foder ydes en fast støtte på 38,64 € pr. ton til en maksimal samlet produktionsmængde på 443.500 t. Støtten er ydet til forarbejdningsvirk /P>

Der har været rejst kritik af ordningen på grund af energiforbruget (fossilt brændsel) ved kunsttørringen og anvendelsen af kunstvanding i nogle medlemsstater.

Kommissionen foreslår at erstatte den nuværende ordning med en indkomststøttekonvolut til landmænd på 160 mio. €. Konvolutten vil blive fordelt blandt medlemsstaterne i forhold til nationale garantimængder for henholdsvis kunst- og soltørret foder. Producenternes rettigheder skal beregnes på historisk baggrund af leverede mængder til industrien.

For at sikre en blid overgang for industrien vil der blive fastholdt en forenklet støtteordning for kunst- og soltørret foder med en reduceret støttesats på 33 €/t.

Nødder

Til erstatning for de nuværende foranstaltninger foreslås en "flat rate" betaling på 100 €/ha. Denne kan "toppes" op til et maksimum på 109 €/ha af medlemsstaterne. Det maksimale garantiareal vil blive 800.000 ha.

Kommissionen har i et selvstændigt arbejdsdokument SEK(2002)797 af 10. juli 2002 analyseret situationen i nøddesektoren.

Oksekød

I Agenda 2000 blev det besluttet af reducere oksekødsprisen med 20 pct., og intervention kan fra 1. juli 2002 kun ske i form af opkøb under sikkerhedsnettet på 1560 €/t.

Kommissionen konstaterer, at de nuværende markedsinstrumenter i oksekødsektoren har været tilstrækkelige til at klare kriserne som følge af både BSE og mund- og klovesyge. Markedet har siden været i bedring, og trods forventninger om en stigende produktion frem til 2004 forudses det, at lagrene vil være helt væk i 2005, hvor også eksporten har fundet sit normale niveau. Men præmie-systemet er temmelig kompliceret og giver incitamenter til intensiv produktion.

Kommissionen foreslår derfor en afkobling af støtten, som i dag ydes på basis af dyrene, og i stedet iværksætte en enkelt indkomststøtte baseret på historiske rettigheder. Dette vil sammen med cross compliance betingelser reducere incitamentet til en intensiv produktion og skabe en mere balanceret markedssituation (jf. nedenfor om afkobling og cross compliance).

Oksekødssektoren er fortsat afhængig af eksportstøtte. Omkring en sjettedel af eksporten består af levende dyr, hvilket rejser bekymringer i forhold til dyrevelfærd; Kommissionen ønsker derfor at intensivere kontrollen og skærpe betingelserne for denne EU-støttede eksport af levende dyr.

Endelig påpeges det, at udviklingen i mælkesektoren også har stor indflydelse på oksekødssektoren, idet en væsentlig del (2/3-del) af oksekødsproduktionen hidrører fra malkekvægsracer.

Mælk- og mejeriprodukter

Kommissionen bemærker, at man i Agenda 2000 oprindeligt havde foreslået et prisfald på 15 pct. startende i 2000, som delvist skulle kompenseres, samt foreslået, at mælkeknoten blev forhøjet med 2 pct. Dette blev ændret af Rådet, således at prisfaldene først begynder i 2005/06 og kvoten øges med samlet 2,4 pct.

Der forventes et fortsat stigende forbrug af ost og surmælksprodukter, hvilket grundet kvotesystemet betyder, at mælken vil dirigeres væk fra bulkproduktionen af skummetmælkepulver og smør. Den subsidierede eksport forventes at falde ligesom støtten til internt forbrug og eksport vil mindskes. Mælkeprisen forventes at blive højere end det aftalte prisfald på 15 pct. i interventionsprisen.

I et selvstændigt arbejdspapir SEK(2002)789 af 10. juli 2002 har Kommissionen redegjort for 4 forskellige optioner for fremtidens mælkepolitik. Disse optioner er a) en uændret politik, b) en gentagelse af Agenda 2000 inkl. prisfald, kvoteforhøjelse og compensation, c) et system med a og c kvoter (hvor a-kvoten svarer til det støttede forbrug i EU, mens c-kvoten er en ubegrænset og ustøttet eksportkvote) og d) en fuld liberalisering.

Kommissionen påpeger, at den allerede vedtagne reform indebærer forbedringer i form af en forbedret markedssituation, lavere interventionslagre, lavere eksportstøtte og støtte til internt forbrug. Men som følge af den forsinkede implementering af reformen vil disse fordele først komme til udtryk i 2008 og de følgende år. Dette rejser spørgsmålet om prisfaldene (reformen) skal fremrykkes. Ligesom det kan overvejes at øge prisfaldet på smør (fedt-delen) og mindske det på mælkepulver (proteindelen). En sådan skævvridning af prisfaldene vil føre EU's priser for disse to dele tættere på verdensmarkedet.

På baggrund af optionspapiret konkluderer Kommissionen, at analysen viser, at sektoren er i en positiv udvikling i.f.t. balance på markedet og producentpriser, men at sektoren grundet kvoterne ikke vil kunne fordre af den stigende efterspørgsel på verdensmarkedet. Tab af eksportmuligheder kunne omvendt undgås under en mere liberal ordning.

Afkoblet støtte

Gennem såvel 92- som 99-reformen har der været et skifte i støtten i retning af en delvis afkoblet støtte, hvilket ifølge Kommissionen har medført større markedsorientering, stabilisering af

indkomsten i landbruget og reduktion af de negative miljøpåvirkninger. Disse positive elementer kommer imidlertid kun til fuldt udtryk ved en reel afkobling. Kommissionen afviser en ensartet arealpræmie, idet man herved vil blande målet om afkobling med indkomstfordeling. I stedet foreslår Kommissionen at indføre en samlet afkoblet indkomststøttepræmie pr. bedrift. Bedriftsstøtten skal beregnes ud fra de historiske betalinger og tage hensyn til den fulde implementering af Agenda 2000 og dække over så mange sektorer som muligt.

Afkoblingen vil medføre fuld fleksibilitet for landmanden ved beslutning af, hvad der skal produceres. Produktionen bliver derved mere markedsorienteret og styret af forbrugernes efterspørgsel. Udbetalingen af den afkoblede støtte vil være betinget af overholdelse af miljø-, dyrevelfærds- og fødevarerstandarder (cross compliance).

Kommissionen påpeger, at den afkoblede støtte vil lette integrationen af de nye medlemslande i den fælles landbrugspolitik, ligesom den vil være en stor fordel i relation til WTO grundet dens kompatibilitet med Grøn Boks. Samtidig kan der også være en risiko for ændringer i produktionen med følger for forarbejdningsindustrien og de marginale landbrugsområder, men disse risici skal reduceres ved brugen af målrettede instrumenter.

I første omgang foreslås det, at systemet dækker over alle afgrøder, som indgår i hektarstøttesystemet såvel som bælgeplanter, kartoffelstivelse, oksekød og får. De reviderede betalinger for ris, durum hvede og tørret foder vil også blive integreret i systemet. Mælkesektoren vil blive integreret på baggrund af Agenda 2000-beslutningerne, dvs. fra 2005. Andre sektorer, for hvilke reform er planlagt (sukker, olivenolie og nogle former for frugt og grønt etc.) vil kunne inkorporeres senere. Kommissionen understreger, at jo flere sektorer, der inkluderes, desto større administrative fordele vil man opnå i relation til forenkling.

For de omfattede produkter vil den nye støtteordning erstatte al eksisterende (eller nyligt introducerede) direkte støtte til producenterne – dog med en række undtagelser. Der nævnes særligt:

1. Den nye høj kvalitetspræmie til durum hvede
2. Det nye separate tillæg til proteinafgrøder på 55,57 €/ha
3. Den afgrødespecifikke støtte til ris
4. Arealbetalingen til nødder
5. Frugt og grønt

Selvom det nye støttesystem ikke umiddelbart dækker alle sektorer, vil landmænd, som modtager den nye afkoblede præmie have mulighed for at dyrke alle afgrøder på deres arealer inkl. dem, som stadig er dækket af en ikke-afkoblet støtte, undtagen hvis disse produktioner undtagelsesvist eller eksplicit er udelukket herfra. Reglerne for ikke-afkoblet støtte, f.eks. produktionskvoter vil fortsat gælde (fx mælkekvoter).

Den afkoblede støtte foreslås fastsat på bedriftsniveau. Denne bedriftsstøtte skal opdeles i betalingsrettigheder for at give mulighed for delvis overførsel af støttebeløbet, når kun en del af en bedrift bliver solgt eller bortforpagtet. Der anføres en række betingelser for sådanne overførsler, som skal medvirke til at undgå spekulative overførsler m.m.

For at sikre tilpas fleksibilitet lægger Kommissionen op til, at medlemslandene skal have mulighed for fx at definere en balance mellem de individuelle betalinger pr hektar i forhold til regionale eller nationale gennemsnit.

Cross compliance

Udbetalingen af den afkoblede støtte samt anden direkte støtte skal ske på betingelse af overholdelsen af EU-lovbestemte krav indenfor miljø, dyrevelfærd, fødevarerikkerhedsstandarder samt arbejdsmiljø for landmænd. Disse obligatoriske krav skal støtte håndhævelsen af "god landmandspraksis".

Reglerne om cross compliance skal afspejle de regionale forskelle, men der skal udarbejdes en fælles ramme for disse krav og implementeringskriterier. Kommissionen vil i løbet af de kommende måneder udarbejde en sådan ramme.

Cross compliance reglerne vil blive udarbejdet ud fra en helhedsbetragtning, hvor fokus er på hele bedriften, og betingelserne vil vedrøre såvel dyrket som udyrket land. På den udyrkede jord vil der være krav om, at den fortsat opretholdes i god "landbrugs-skik".

Hvis reglerne om cross compliance ikke overholdes skal der ske en reduktion af støtten, som står i forhold til den risiko eller skade, som overtrædelsen har medført.

Farm auditing "bedriftsregnskabssystem"

For at imødegå samfundets forventninger og samtidig støtte landmændene, anser Kommissionen det for nødvendigt, at der skabes et system fælles for hele EU til kontrol af professionelle landmænd (som skal defineres af medlemsstaterne ud fra økonomiske størrelser). Under en sådan kontrol skal der fokuseres på produktionsprocessen, input, udstyr i relation til miljø, fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og arbejdsmiljø. Kontrollen af cross compliance vil dermed blive kombineret i én fælles ramme. Der skal således være større åbenhed om processerne på bedriften, hvilket Kommissionen også anser for at være et vigtigt element til at genskabe forbrugernes fulde tillid. Støtte til disse kontroller skal kunne opnås under landdistriktspolitikken.

I første omgang foreslår Kommissionen, at disse kontroller bliver en tvungen del af cross compliance-reglerne for bedrifter, der modtager mere end 5.000 € i støtte. Andre landmænd kan frivilligt indgå i kontrollen.

Miljø-brak

Kommissionen foreslår, at det nuværende krav om braklægning på 10 pct. under hektarstøtteordningen afløses af en obligatorisk ordning med langtidsbraklægning (10 år) af dyrkbar jord. Det vil være et krav at modtagere af den afkoblede støtte langtids-braklægger et areal af samme størrelse, som i dag.

Støtte til energiafgrøder

Med indførelsen af den nye braklægningsordning vil det ikke være muligt at dyrke non food afgrøder på braklagte arealer. Kommissionen bemærker imidlertid, at energiafgrøder fremover vil

blive af øget betydning, såfremt det bliver obligatorisk at anvende biobrændstoffer. Kommissionen foreslår på den baggrund den nuværende non food ordning erstattet af en "CO₂-kredit" (SPA) en ikke-afgrøde specifik støtte på 45 €/ha for energiafgrøder med henblik på at opnå CO₂-erstatning. Det maksimale garantiareal skal være på 1,5 mio. hektar, og støtten forudsætter, at producenten har indgået en kontrakt med en forarbejder. Arealfordelingen mellem medlemsstaterne vil tage højde for en historisk produktion af energiafgrøder på udtagne arealer og CO₂-forpligtelser.

Statsstøtte

Med henblik på at accelerere godkendelsesproceduren for statsstøtte og med henblik på forenkling undersøger Kommissionen muligheden for at undtage visse områder indenfor landbrug for før-notificeringen, som den kendes i dag. Notificeringen skal på disse gruppe-fritagelsesområder i stedet afløses af en efterfølgende rapport og monitorering.

Obligatorisk modulation

Kommissionen foreslår indførelse af obligatorisk modulation af den direkte støtte i alle EU's medlemsstater fra 2004. Dermed gøres der op med nuværende frivillighedsprincip for modulation af den direkte støtte på nationalt plan. Kommissionen lægger op til, at der indføres obligatorisk modulation på 3 pct. årligt fra 2004 over 7 år i hele EU, i alt 20 pct., hvilket svarer til det fastsatte maksimum modulation i Agenda 2000. Modulationen skal omfatte både koblede og afkoblede betalinger.

Tillige med indførelsen af en årlig modulation på 3 pct. foreslår Kommissionen en bundgrænse pr. bedrift på 5.000 €, der ikke omfattes af modulation. Endvidere vil Kommissionen give medlemsstaterne mulighed for at give et yderligere fradrag på 3.000 € for hver yderligere beskæftiget (fuldtids) års-arbejdsenhed udover de to første. Med anvendelse af bundgrænse, fradrag og modulation skal der maksimalt kunne udbetale 8.000 € til en bedrift. Den direkte støtte ud over dette beløb vil blive beskåret og overført til søjle II (landdistriktsstøtte) i den pågældende medlemsstat.

Kommissionen finder, at provenuet fra modulationen på de 3 pct. skal samles i en fælles fond, hvorefter midlerne skal fordeles mellem medlemsstaterne ud fra objektive kriterier. De objektive kriterier foreslås baseret på medlemsstaternes andel af landbrugsarealet, landbrugsbeskæftigelsen og et velstandskriterium for at tilgodese specifikke behov i landdistrikterne. Kommissionen anfører, at det vil medføre en vis omfordeling fra lande med intens v korn- og husdyrproduktion til fattigere og mere ekstensivt producerende eller bjergrige lande og samtidig opnå positive miljø- og samhørighedsvirkninger. Undtagelsen i Kommissionens oplæg er dog det provenu, der kommer fra indførelsen af støtteloftet på 300.000 €. Disse midler skal umiddelbart tilfalde de medlemsstater, hvori de er moduleret (dvs. inddraget).

Landdistriktsudvikling

Kommissionen understreger behovet for en bedre balance mellem de to søjler i den fælles landbrugspolitik, således at det bliver muligt at opfylde samfundets forventninger om en politik, som fremmer fødevarer kvalitet, bæredygtighed, og som opnår bedre resultater gennem styrkede landdistriktsprogrammer. Der skal skabes mere samhørighed, og det er nødvendigt at leve op til nye behov og muligheder.

Efter Kommissionens opfattelse skulle der principielt ikke opstå behov for nye nationale midler for at anvende de genfordelte EU-midler under landdistriktspolitikken i den resterende programperiode 2005-2006.

Det foreslås konkret at konsolidere og styrke søjle II ved at udvide målet for ledsageforanstaltningerne og ved at udvide og præcisere nogle af de øvrige ordninger. De nuværende ledsageforanstaltninger, som er miljøvenlig jordbrug (mvj), defavoriserede områder, skovordningerne og ophørsordningen, foreslås udvidet med:

1. Fødevarer sikkerhed og - kvalitet
2. Gennemførelse af nye standarder
3. Styrkelse af dyrevelfærd.

Til gennemførelse af ovenstående foreslås indført et nyt afsnit om fødevarekvalitet i landdistriktsforordningen. Afsnittet vil være obligatorisk i landdistriktsprogrammet på linie med mvj-ordningen.

1. Det drejer sig om deltagelse i kvalitetsordninger, oprindelsesordninger og økologiske ordninger. Der vil blive tale om en fast støtte pr. bedrift i op til 5 år.
2. Det drejer sig også om støtte til promotion via producentsammenslutninger for produkter under kvalitetsordninger. Dette vil komplementere indsatsen under art. 33. Endvidere vil promotionsstøtte under søjle I fra 2005 blive koncentreret på tredjelandsmarkeder.

Der foreslås videre indført et nyt afsnit om opfyldelse af standarder i landdistriktsforordningen.

3. Der indføres en midlertidig, degressiv støtte for at hjælpe landmænd med indførelse af høje standarder, der er baseret på fællesskabsregulering inden for fødevarer sikkerhed, miljø, dyrevelfærd og arbejdsmiljø med henblik på, at disse områder kan indgå i definitionen af god landbrugspraksis eller minimumsstandarderne. Betalingen strækker sig over højst 5 år og er max. 200 € pr. ha i det første år.
4. Der indføres på flat rate basis støtte for anvendelse af bedriftsregnskaber, især med henblik på identifikation af omkostninger ved opfyldelse af en række standarder. Hensigten er videre, at professionelle bedrifter skal anvendes bedriftsregnskaber. Det vil under alle omstændigheder være et cross-compliance krav for producenter, der årligt modtager over 5.000 € i direkte støtte.

I det eksisterende afsnit om miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (mvj) foreslås indført en særlig dyrevelfærdsordning for landmænd, der går længere end krævet i lovgivningen, på linie med princippet i mvj ordningerne. På det samlede mvj-område foreslås EU medfinansieringen i øvrigt hævet fra 50 pct. til 60 pct.

Det eksisterende afsnit om generel landdistriktsudvikling (Artikel 33) foreslås udvidet til at omfatte etablering af kvalitets- og mærkningsordninger. Der foreslås ligeledes indført støtte til etablering af de bedriftsregnskabssystemer (farm auditing), der som nævnt indføres støtte til anvendelse af.

Skovafsnittet foreslås at skulle omfatte bekæmpelsen af skovbrande i forlængelse af ophævelse af særlige forordninger på dette område.

Landbrugsbudgettet

Kommissionen forventer, at en afkobling af støtten vil medføre en besparelse på 200 mio. € på landbrugsbudgettet. Denne besparelse forventes at forbedre marginen til Berlin-loftet til 1,2 mia. € i årene 2004 til 2006. Kommissionen finder, at denne margin vil være tilstrækkelig til at dække eventuelle udgifter i forbindelse med nye reformer, udsving i €/ \$-kursen og et eventuelt udbrud af dyresygdomme. Kommissionen bejdede et budgetoverslag uden implementeringen af midtvejsevalueringen. Det fremgår heraf, at der vil være en margin på ca. 1 mia. € til Berlin-loftet i årene 2004-2006. Forudsigelserne er relativt forsigtige, da de tager udgangspunkt i en fuld udnyttelse af produktionskvoterne, samt en €/ \$-kurs på 1 til 1. For den samlede finansielle periode 2000-2006 forventer Kommissionen, at de faktiske udgifter vil ligge 1,5 mia. € under det aftalte gennemsnit på 40

Udtalelser

Europa-Parlamentet udtalelse foreligger ikke.

Gældende dansk ret

De nugældende forordninger om de enkelte markedsordninger er umiddelbart gældende ret i Danmark. I det omfang, der er mulighed for supplerende nationale regler, er dette sket med hjemmel i lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 285 af 8. maj 2002 (Bemyndigelsesloven).

Landdistriktsforanstaltningerne på landbrugsområdet er implementeret ved lov nr. 338 af 17. maj 2000 om støtte til udvikling af landdistrikterne (landdistriktsstøtteleven).

Skovbrugsforanstaltningene på landbrugsområdet er implementeret ved Skovloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 959 af 2. november 1996.

Konsekvenser

Meddelelsen har umiddelbart ingen konsekvenser, da der ikke er tale om egentlige forslag i form af juridiske tekster. Nedenstående beskrivelse er derfor en foreløbig vurdering baseret på de forventede konsekvenser af Kommissionens oplæg til forslag i medfør af midtvejsevalueringen.

Beskyttelsesniveauet skønnes at blive forbedret grundet den bedre integrering af fødevarer sikkerhed og -kvalitet, dyrevelfærd og miljø i den fælles landbrugspolitik.

Det vurderes, at de umiddelbare konsekvenser på EU's landbrugsbudgettet i første år ved en obligatorisk modulation på 3 pct. vil være et provenu i EU på 500-600 mio. €, der overføres fra I. til II. søjle i landbrugspolitikken. Ved obligatorisk modulation på 20 pct. forventer Kommissionen således, at der vil opnås et årligt provenu i EU på 3-4 mia. €. Endvidere vurderer Kommissionen, at st&o l give et årligt provenu på 100-200 mio. €.

Kommissionen forventer, at de samlede besparelser som følge af midtvejsevalueringen årligt vil være på 200 mio. €. Kommissionen vurderer, at landbrugsbudgettet under kapitel 1a ved en uændret politik vil overholde det i Agenda 2000 aftalte udgiftsloft for perioden 2000-2006 på gennemsnitlig 40,5 mia. €.

De statsfinansielle konsekvenser af behovet for national medfinansiering af provenuet fra modulationen kan ikke fastslås, da behovet herfor ikke er afklaret i midtvejsevalueringen.

De administrative konsekvenser af en eventuel gennemførelse oplæggene i midtvejsevalueringen kan ikke umiddelbart vurderes, da der udestår en nærmere teknisk gennemgang.

En gennemførelse af Kommissionens oplæg som forordninger vil medføre behov for lovgivningsmæssige ændringer, i form af såvel lov- som bekendtgørelsesændringer

Midtvejsevalueringen vil have samfundsøkonomiske konsekvenser, men om påvirkningen af samfundsøkonomien bliver positiv eller negativ afhænger blandt andet af, om tilpasningsmulighederne i erhvervet og udnyttelsen af de dynamiske effekter af dels en større markedsorientering, større vægt på bl.a. fødevarerikkerhed og miljø og øget tilnærmelse til verdensmarkedet vil opveje det umiddelbare tab som følge af reducerede priser og reducerede støttesatser. Endvidere vurderes en afkobling af støtten at føre til en mere økonomisk optimal anvendelse af ressourcerne, hvilket på sigt vil have en positiv indflydelse på samfundsøkonomien.

Høring

Meddelelsen er sendt i høring i §2-udvalget (landbrug) og §2-udvalget (frugt og grønt). Høringsfristen er endnu ikke udløbet. Hørings svar vil blive fremsendt, når høringen er afsluttet.

§2-udvalget (landbrug) er endvidere blevet hørt i forbindelse med rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2002 før meddelelsen forelå og har haft følgende foreløbige bemærkninger til det forventede udspil:

Landbrugsraadet har tilkendegivet en overordnet positiv indstilling til den forventede midtvejsevaluering og har udtrykt støtte til dekapitalisering af landbrugsstøtten, idéen om forenkling og en obligatorisk modulation på 3 pct. over en 7-årig periode men med begyndelse fra år 2007. Landbrugsraadet har endvidere anført at kunne støtte idéen med cross compliance, hvis udmøntningen kan finde sted på ensartet niveau i EU. Endvidere har Landbrugsraadet anført at kunne støtte obligatorisk modulation, men har udtrykt bekymring for manglende vilje til fra dansk side at yde national medfinansiering. Landbrugsraadet har anført, at timingen for behandlingen af midtvejsevalueringen ikke anses for optimal set i lyset af udvidelsen og WTO-forhandlingerne, og at landbrugspolitikken frem til år 2006 ligger fast. Landbrugsraadet har peget på behovet for at gennemføre sektorale analyser for at kunne kortlægge, om enkelte sektorer rammes hårdere end andre.

Økologisk Landsforening påpegede behovet for prioritering af økologi i midtvejsevalueringen.

Danmarks Naturfredningsforening har anført at være positivt indstillet overfor midtvejsevalueringen og deler Landbrugsraadets bekymring overfor manglende national medfinansiering. Danmarks

Naturfredningsforening har tilkendegivet, at timingen for evalueringen synes god, idet ansøgerlandene ved optagelsen vil have klarhed over den fremtidige politik.

Mejeriforeningen har anført, at de enkelte forslag vil blive afgørende for udformningen og vil vende tilbage med en mere specifik holdning. Mejeriforeningen har påpeget, at der ved overflytningen af midler fra søjle I til II vil være problemer med forholdet mellem fuldtids- og deltidserhverv. Mejeriforeningen har opfordret til en afklaring af kvotesystemets fremtid.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 12. juli 2002 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2002, jf. aktuelt notat af 5. juli 2002.